

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIX. — Wydana i rozesłana dnia 15. marca 1902.

Treść: (№ 48—51.) 48. Ustawa, którą wydaje się postanowienia co do emerytury katolickich pasterzy duchownych, pełniących obowiązki przy zakładach powszechnie użytecznych, tudzież kapłanów, sprawujących służbę urzędników przy katolickich ordynaryatach, konsystorzach i seminariach biskupich. — 49. Ustawa, którą zmienia się i uzupełnia ustawę przemysłową. — 50. Rozporządzenie, dotyczące się przydzielenia gmin Kahujowa, Honiatycz i Werbiza z przysiółkiem Sajkowem do okręgu szczyrzeckiego Sądu powiatowego w Galicyi. — 51. Rozporządzenie, dotyczące się przygotowawczej służby sędziowskiej.

48.

Ustawa z dnia 19. lutego 1902,

którą wydaje się postanowienia co do emerytury katolickich pasterzy duchownych, pełniących obowiązki przy zakładach powszechnie użytecznych, tudzież kapłanów, sprawujących służbę urzędników przy katolickich ordynaryatach, konsystorzach i seminariach biskupich.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

§. 1.

Katolicycy pasterze duchowni, pełniący obowiązki przy zakładach powszechnie użytecznych, utrzymywanych przez państwo, kraje, powiaty, gminy lub fundusze publiczne, tudzież kapłani, sprawujący służbę urzędników przy katolickich ordynaryatach, konsystorzach i seminariach biskupich, mają prawo do emerytury z funduszu religijnego tych zakładów, względnie z dotacji tym zakładom przez państwo udzielanej.

Prawo to przysługuje rzeczonym kapłanom tylko o tyle, o ile:

- a) rościciel posiada kwalifikację do osiągnięcia urzędów kościelnych (§. 2 ustawy z dnia 7. maja 1874, Dz. u. p. Nr. 50);
- b) Minister wyznań po zasięgnięciu opinii biskupa dycezalnego wyraźnie uzna, że posada rościciela jest systemizowana w celu niniejszą ustawą określonym;

- c) dotyczący funkcyonaryusz kapłański ustępuje z urzędu z powodu niezdolności sprawowania takowego, nie powstałej z jego winy, wreszcie dopóty,
- d) dopóki dotyczący funkcyonaryusz nie otrzyma jakiejś innej płatnej kościelnej posady lub jakiegoś innego zaopatrzenia z funduszu publicznego lub ze skarbu państwa.

§. 2.

Jeżeli do sprawowanego urzędu przywiązana już jest emerytura, lub jeżeli takowa została przy nadaniu posady umową zapewniona, to do emerytury, przypadającej według postanowień niniejszej ustawy, liczyć ją należy bez względu na to, z jakiego źródła pochodzi.

§. 3.

Wymiar tej ostatniej jest następujący:

- a) jeżeli chodzi o pasterzy duchownych, którzy zajmują jedyną lub pierwszą posadę w jednym z powyżej wymienionych zakładów, albo o kapłanów urzędników, o jakich była mowa powyżej, to należąca się im emerytura wynosić ma stosownie do lat służby tyle, co emerytura, zapewniona według wykazu II. do ustawy z dnia 19. września 1898, Dz. u. p. Nr. 176, samodzielnemu pasterzowi duchownemu tego okręgu parafialnego, w którym emeryt miał ostatnią posadę;
- b) inni pasterze duchowni tej kategorii mają prawo na taką emeryturę, jaka w miejscu ich ostatniej posady należy się kapłanom pomocnikom.

Minister wyznać może emerytom duchownym z powodów na uwzględnienie zasługujących przyznać wyjątkowo wyższą emeryturę, a mianowicie emerytom pierwszego rodzaju (lit. a) aż do kwoty maksymalnej 1600 K, emerytom drugiego rodzaju (lit. b) aż do kwoty maksymalnej 800 K, a nadto może pasterzy duchownych drugiego rodzaju (lit. b) zrównać z pasterzami duchownymi pierwszego rodzaju (lit. a).

§. 4.

Przy obliczaniu czasu służby w celu oznaczenia wysokości emerytury, należącej się w myśl niniejszej ustawy, nie robi się różnicy między latami, odbytemi przez kapłana w charakterze publicznego pasterza duchownego lub w jakiejś innej publicznej służbie kościelnej, a latami, odbytemi na którymś z wymienionych powyżej szczególnych urzędów.

§. 5.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Memu Ministrowi wyznać i oświaty, który winien się porozumieć z resztą Moich Ministrów w tym względzie interesowanych.

Wiedeń, dnia 19. lutego 1902.

Franciszek Józef r. w.

Koerber r. w.

Hartel r. w.

49.

Ustawa z dnia 25. lutego 1902,

którą zmienia się i uzupełnia ustawę przemysłową.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanawiam co następuje:

Artykuł I.

Ustawę przemysłową (ustawę z dnia 15. marca 1883, Dz. u. p. Nr. 39) zmienia się i uzupełnia w ten sposób, że na miejsce §§. 59 i 60 zaprowadzone zostają następujące postanowienia:

§. 59.

Zbieranie zamówień na towary przez przemysłowców i podróżników handlowych.

Przemysłowcy mają prawo albo osobiście podróżować z miejsca na miejsce poza obrębem swojej siedziby i zbierać zamówienia na towary u kupców, fabrykantów, przemysłowców i w ogóle takich osób, które do swego przedsiębiorstwa mogą ofiarowanych na sprzedaż towarów potrzebować albo też

wysłać w tym celu pełnomocników (podróżników handlowych), zostających u nich w obowiązku i posiadających legitymację urzędową; przytem towary na sprzedaż wolno im brać ze sobą tylko na jarmarki, zresztą zaś wyłącznie próbki.

Co się tyczy towarów kolonialnych, korzennych i maleryatowych, to zbieranie zamówień na takowe u osób, które ich w zakresie swego przedsiębiorstwa nie potrzebują, jest tak przemysłowcom, jak i ich pełnomocnikom bezwarunkowo wzbronione, i to tak w obrębie ich siedziby, jak i poza obrębem tejże; co się tyczy innych towarów, to starać się o zamówienia na nie u wyż wspomnianych osób wolno przemysłowcom poza obrębem swej siedziby tylko w poszczególnych przypadkach na wyraźne pisemne zezwolenie, wystosowane do dotyczącego przemysłowca, a dotyczące pewnego bliżej określonego towaru.

Atoli Minister handlu ma prawo w przypadkach zasługujących na uwzględnienie, po wysłuchaniu Izby handlowej i przemysłowej i interesowanych stowarzyszeń, dozwolić drogą rozporządzenia względem pewnych towarów i okręgów lub też względem pewnych przemysłów zbierania zamówień na towary u osób w ustępie 2 wzmiankowanych także bez takiego zezwolenia.

§. 59 a).

Fabrykanci zegarów i towarów złotych lub srebrnych, również kupcy, trudniący się hurtowną sprzedażą tych towarów, wreszcie handlarze klejnotów i drogich kamieni, tudzież pełnomocnicy, zostający u nich bezpośrednio w służbie, mają prawo, jeżeli siedziba ich zakładu przemysłowego znajduje się w krajach tutejszych, wozić ze sobą w podróżach handlowych oprócz próbek także i same towary na sprzedaż przeznaczone, o ile zbyt takowych według próbki już z samej natury rzeczy byłby niemożliwym; atoli prawo to przysługuje im tylko z tem ograniczeniem, że rzeczony towary wolno im sprzedawać tylko uprawnionym odsprzedawcom.

§. 59 b).

Co się tyczy treści i wygotowywania legitymacji dla podróżników handlowych, to potrzebne w tym względzie postanowienie wydane będą po wysłuchaniu Izb handlowych i przemysłowych drogą rozporządzenia.

Podania o tego rodzaju legitymacje winne być załatwiane najpóźniej w przeciągu dni ośmiu, a odrzucać je można tylko z powodów, w dotyczącem rozporządzeniu bliżej oznaczonych.

Drogą rozporządzenia postanowione będzie również, o ile osoby w §. 59 a) wzmiankowane potrzebują także osobnej legitymacji od właściwego urzędu cechowniczego.

§. 59 c).

Zbieranie zamówień na towary przez samodzielnych agentów.

Agenci handlowi, nie zostający w służbie u żadnego przemysłowca, winni w myśl §. 11go o wykonywaniu swego przemysłu uwiadomić władzę.

Agenci tacy mają prawo osobom w §. 59ym, ust. 1, oznaczonym, w celu nawiązania z nimi stosunków handlowych przedkładać próbki artykułów, których te osoby w zakresie swego przedsiębiorstwa mogą potrzebować, oznaczać ceny dotyczących towarów i przyjmować zamówienia na oznaczone powyżej artykuły.

Agentom handlowym nie wolno brać ze sobą oprócz próbek także towarów, również nie wolno im sprzedawać na własny rachunek próbek lub towarów ani też wdawać się w interesa agencyjne z jakimiś innymi osobami prócz tych, które w zakresie swego przedsiębiorstwa ofiarowanych im na sprzedaż towarów mogą potrzebować.

Agenci handlowi, którzy trudnią się agencją w ten sposób, że podróżują z miejsca na miejsce, nie mogą utrzymywać ani własnych składów towarów ani magazynów.

Mocodawca agenta winien próbki jako takie oznaczyć.

§. 59 d).

Rozprzedaż pism drukowych.

Do rozprzedaży pism drukowych i zbierania przedpłat lub subskrypcji postanowienia §§. 59, 59 b) i 59 c) stosowane nie będą; w tym względzie obowiązywać będą jedynie osobne przepisy, zawarte w ustawie drukowej.

§. 59 e).

Zagraniczni podróżnicy handlowi.

Do podróżników handlowych, reprezentujących zagraniczne przedsiębiorstwa przemysłowe, rzemieślnicze lub handlowe, o ile im na podstawie obowiązujących w danej chwili traktatów handlowych wolno trudnić się interesami w krajach tutejszych, stosują się także powyższe postanowienia; legitymacyi, o której była mowa w §. 59 b), ust. 1. ci podróżnicy handlowi i samodzielni agenci, którzy wykazać się mogą kartą legitymacyjną przemysłową, przewidzianą w traktatach handlowych, posiadać nie potrzebują.

§. 60.

Kupczenie obnośne.

Kupczeniem, połączonym z przenoszeniem się z miejsca na miejsce, o ile nie odbywa się ono na

targach, tudzież obnaszaniem towarów po domach i ofiarowywaniem ich na sprzedaż, trudnić się wolno tylko takim osobom, które w myśl ustawy o handlu obnośnym są do tego upoważnione.

To ograniczenie nie stosuje się jednak do wyrobów gospodarstwa rolnego i leśnego, służących do codziennej konsumpcji. jakoto: mleko, jaja, owoce, jarzyny, świeże kwiaty, masło, drób i drzewo, nie mniej też do naturalnych wód szczawiovych, o ile kupczeniem tymi artykułami po domach lub na ulicy trudnią się albo producenci sami albo z ich polecenia jakieś inne osoby albo wreszcie uprawnieni do tego handlarze.

Do napojów gorących i octu nie stosują się ulgi w obrocie handlowym, jakie przyznano w powyższych postanowieniach.

W poszczególnych gminach może polityczna władza krajowa na wniosek reprezentacji gminnej, która ma zasięgnąć opinii interesowanych towarzystw zarobkowych, wydać co do pewnych artykułów i na pewien czas, a w danym razie tylko co do pewnych części obszaru gminnego zakaz takiego kupczenia ze względu na stosunki zdrowotne albo targowo-policyjne.

W przypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, może władza przemysłowa po wysłuchaniu dotyczących stowarzyszeń udzielić osobom, trudniącym się drobnym przemysłem a osiadłym w jej okręgu, w celu ułatwienia im bytu pozwolenia na sprzedaż ich własnych wyrobów po domach w obrębie gminy, w której swój przemysł wykonują, a pozwolenie takie może być udzielone zawsze tylko na przeciąg trzech lat i z zastrzeżeniem odwołania. W tym celu wystawiane będą osobne urzędowe legitymacye. Dla każdego przemysłowca wystawia się tylko jedną taką legitymacyę, która jednak może opiewać także na pewnych członków jego rodziny albo na zastępcę, którego dotyczący przemysłowiec z góry ma oznaczyć.

§. 60 a).

Kupczenie chlebem i innymi artykułami piekarskimi po domach lub na ulicy jest niedozwolone, chyba tylko w przypadkach wzmiankowanych w §. 60, ust. 1 i 5. Dostawianie chleba i innych towarów piekarskich do pomieszczeń odbiorców dozwolone jest tylko piekarzowi samemu, członkom jego rodziny lub jego pomocnikom.

§. 60 b).

Dzieci, nie mających jeszcze lat czternastu, do sprzedaży, określonych w §§. 60 i 60 a), używać nie wolno; posługiwanie się w tym celu osobami płci żeńskiej, nie mającymi jeszcze lat osmnastu, może być przez władzę przemysłową ograniczone albo zabronione.

Artykuł II.

Ustawa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej w sześć miesięcy po ogłoszeniu.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej poruczam Memu Ministrowi handlu i Memu Ministrowi spraw wewnętrznych

Budapeszt, dnia 25. lutego 1902.

Franciszek Józef r. w.

Koerber r. w.

Call r. w.

50.

Rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 4. marca 1902,

tyczące się przydzielenia gmin Kahujowa, Honiatycz i Werbiza z przysiółkiem Sajkowem do okręgu szczyrzeckiego Sądu powiatowego w Galicyi.

Na zasadzie ustaw z dnia 11. czerwca 1868. Dz. u. p. Nr. 59 i z dnia 26. kwietnia 1873, Dz. u. p. Nr. 62, wyłącza się gminy i obszary dworskie Kahujów, Honiatycze i Werbiz z przysiółkiem Sajkowem z okręgu komarniańskiego Sądu powiatowego i samborskiego Sądu obwodowego, a przydziela się je do okręgu szczyrzeckiego Sądu powiatowego i lwowskiego Sądu krajowego.

Rozporządzenie niniejsze nabędzie mocy obowiązującej z dniem 1. października 1902.

Spens r. w.

51.

Rozporządzenie Ministra sprawiedliwości z dnia 4. marca 1902,

tyczące się przygotowawczej służby sędziowskiej.

Na zasadzie §. 99 ustawy z dnia 27. listopada 1896, Dz. u. p. Nr. 217 (ustawy o organizacji sądów), rozporządza się co następuje:

Artykuł I.

§§. 17 i 21, ust. 1 i 4, rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z dnia 15. sierpnia 1897, Dz. u. p. Nr. 192, przestaną obowiązywać w swojej dotychczasowej osnowie, a opiewać mają na przyszłość jak następuje:

§. 17.

Pierwszych sześć miesięcy służby przygotowawczej spędzić należy na pełnieniu czynności w sądzie powiatowym.

Po tem zajęciu nastąpić ma sprawowanie służby w trybunale pierwszej instancji, trwające przez dwanaście miesięcy. Następujące pół roku przeznaczone jest na służbę w prokuratury skarbu, w kancelaryi adwokackiej lub w sądzie krajowym wyższym. Po tej służbie pełnić należy jeszcze raz przez trzy ćwierćrocza czynności w sądzie powiatowym. Na pełnienie służby przy prokuratury państwa przeznacza się trzy miesiące, który to okres przedłużony być może na pięć miesięcy, jeżeli natomiast służba przy trybunale karnym (§. 21, ust. 1) dozna odpowiedniego skrócenia. Przydzielenie do prokuratury państwa nie powinno nastąpić przed odbyciem służby przy trybunale dla spraw karnych, zresztą jednak można stosownie do stopnia wykształcenia praktykanta sądowego lub auskultanta i stosownie do stosunków służbowych wsunąć służbę przy prokuratury państwa między dwa inne rodzaje zajęcia lub odłożyć ją na sam koniec służby przygotowawczej.

Jeżeli służby przy prokuratury państwa, w kancelaryi adwokackiej lub przy wyższym sądzie krajowym zgoła się nie odbywa, lub jeżeli takowa nie trwa całych sześć miesięcy, to zyskany w ten sposób czas przeznaczony być ma według uznania prezydenta trybunału pierwszej instancji, powołanego do kierowania służbą przygotowawczą, albo całkiem albo częściowo na dalszą służbę przy trybunale dla spraw cywilnych lub karnych albo w sądzie powiatowym dla spraw cywilnych.

Ze względu na to, aby osoby w służbie przygotowawczej zostające zatrudnić odpowiednio celowi, albo z innych ważnych względów służbowych można z pominięciem wyznaczonej w pierwszym ustępie kolei rozpocząć służbę przygotowawczą czterech do sześciomiesięczną praktyką u sędziego śledczego i w senatach trybunału pierwszej instancji, powołanych do sprawowania sądownictwa karnego, po której nastąpić winna służba przy prokuratury państwa, trwająca najwięcej pięć miesięcy a najmniej trzy miesiące (§. 21, ust. 1), następnie sześciomiesięczną praktyką przy sądzie powiatowym, w końcu zaś służba przy trybunale pierwszej instancji dla spraw cywilnych przez sześć miesięcy. Gdyby służba przy prokuratury państwa miała być odłożona na później, to po zatrudnieniu w trybunale dla spraw karnych nastąpić winna bezpośrednio sześciomiesięczną praktyką przy sądzie powiatowym.

Kolej w ustępach powyższych oznaczoną można zmienić tylko w takim razie, jeżeli za zmianą przemawiałyby względy na praktykę odbytą przed wstąpieniem do służby przygotowawczej (§. 15. usta-

wy o organizacji sądów). Na taką zmianę potrzeba zezwolenia prezydenta sądu krajowego wyższego.

§. 21, ustęp 1.

Z tej części służby przygotowawczej, którą odbyć należy przy trybunale pierwszej instancji, przypada sześć miesięcy na zatrudnienie u sędziego śledczego i w senatach powołanych do sprawowania sądownictwa karnego. Czas tego zatrudnienia skrócić można aż do czterech miesięcy, atoli w tym przypadku służbę przy prokuratury państwa przedłużyć należy co najwięcej aż do pięciu miesięcy, i to w ten sposób, aby na służbę przy trybunale dla spraw karnych i przy prokuratury państwa wypadło razem dziewięć miesięcy.

§. 21, ustęp 4.

Podczas praktyki w prokuratury państwa należy kandydatów w służbie przygotowawczej zostających zatrudniać ile możności tylko w służbie we-

wewnętrznej tej władzy. Gdyby zatrudnienie ich w charakterze funkcjonaryuszów prokuratury było nieuniknione, to nie powinno ono zajmować całego tego czasu, jaki jest przeznaczony na służbę w prokuratury.

Artykuł II.

Rozporządzenie niniejsze nabędzie mocy obowiązującej z pierwszym dniem drugiego miesiąca kalendarzowego, następującego po jego ogłoszeniu.

Postanowienia niniejszego rozporządzenia, tyjące się przedłużenia czasu przeznaczonego na służbę przy trybunale dla spraw karnych i przy prokuratury państwa, stosowane będą do tych praktykantów sądowych i auskultantów, którzy w chwili, kiedy to rozporządzenie zacznie obowiązywać, służbę przygotowawczą w sprawach karnych już ukończyli, tylko o tyle, o ileby to było możliwe.

Spens r. w.

